

(ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ከባልደረቦች አገጸባራቂ ገጽታዎች በጥቂቱ

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

لِلَّذِينَ هُمْ يُؤْتُونَ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
ذَٰلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ

ለአለው ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። ትርጉሙም (ከሰደተኞቹና ከረዳቶቹም ሲኾኑ የመጀመሪያዎቹ ቀዳሚዎች እነዚያም በበጎ ሥራ የተከተሏቸው አላህ ከእነሱ ወደዱል ከእርሱም ወደዋል። በሥርቻቸውም ወንዞች የሚፈሱባቸውን ገነቶች በውስጣቸው ዘለዓለም ነዋሪዎች ሲኾኑ ለእነርሱ አዘጋጅተዋል። ይህ ታላቅ ዕድል ነው።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጋሪ ከሌለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመሰክራለሁ። እንዲሁም ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመሰክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

አላህ (ሱ.ወ.) ከፍጥራታቱ ነብያቶቹንና መልእክተኞቹን (ዐ.ሰ.) መርጧል። እንደህም ይላል፡

{اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ}

ትርጉሙም (አላህ ከመላእክት ውስጥ መልክተኞችን ይመርጣል።። ከሰዎችም (እንደዚህ)፤ አላህ ሰሚ ተመልካች ነው።።) ማለት ነው።።

አሁንም አላህ (አ.ዐ.) መልክተኞቹ የጌታቸውን መልክት ሲያደርሱ የሚያግዟቸውን ባልደረቦች መርጠላቸዋል።። አላህ (ጀ.ወ.) ለነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) በሱ ያመኑበትንና ያገዙትን፣ የረዱትንና በእሳቸው ላይ የወረደውን ብርሃን የተከተሉ ንጹሃን ሰዎችንና ምርጥ ባልደረቦችን አመቻችቶላቸዋል።። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ኢብን መስኢድ እንድህ ይላሉ፡ አላህ የባሮቹን ልብ ተመለከተና ለመልክቱ ሙሐመድን (ሶ.ዐ.ወ.) መረጠና ላካቸው በእውቀትም ለያቸው።። ከዚያም ከሳቸው በኋላ የሰዎችን ልብ ተመልክቶ ባልደረቦችን መረጠላቸው፣ የሃይማኖቱ አጋዥና የነብዩም ሚኒስተሮች አደረጋቸው።። በመሆኑም ምእምናን በመልካምነት ያዩት ነገር ሁሉ አላህ ዘንድም መልካም ነው።። ምእምናን በመጥፎነት የተመለከቱት ነገር ደግሞ አላህ ዘንድም መጥፎ ነገር ነው።።

(ከነሱ አላህ ይውደድና) ባልደረቦች በእምነት ረገድ ከሰዎች ሁሉ የበለጠ እውነተኛች፣ በእውቀትም በላጮቹ፣ በግንዛቤም ተቀዳሚዎቹና በመልካም ሠራም ቀደም ተጠቃሾቹ እነሱ ነበሩ።። እነሱም በጥበብና በመልካም ጥሪ የሃይማኖትን ሰንደቅ አላማ በማንገብ የጌታቸውን መልክት ወደተለያዩ የአለማችን ክፍል በተገቢው መልኩ አድርሰዋል።። ከዚህም አኳያ ለመልክተኛው የለያቸው ምርጥ የአላህ ፍጥረታት የሚል ስያሜ ሊሰጣቸው ተገቢ ሆኗል።። ኢብን ዓባስ የተባሉት ባልደረባ እንድህ የሚለውን የአላህን ቃል ሲያብራሩ፡

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ

ትርጉሙም ((ሙሐመድ ሆይ) በል «ምስጋና ለአላህ ይግባው።። በእነዚያም በመረጣቸው ባሮቹ ላይ ሰላም ይውረድ።። አላህ በላጭ ነውን ወይስ ያ የሚያጋሩት (ጣዖት)።።) ማለት ነው።።

የሙሐመድን (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦችን ማለቱ ነው።። አላህ (ዐ.ወ.) ለነብዩ (ሶ.ዐ.ወ.) የመረጣቸው ሲሆን እነሱም የእስልምናን ስርአት ከንጹህ መንጩ የጠጡት እነሱ በመሆናቸው ከቀጥተኛው መንገድ አንድም ጊዜ አላፈነገጡም ብለዋል።።

የባልደረቦች የእለት ተእለት ኑሮ የትክክልኛውን እስልምና ተጨባጭ ተግባር በአንጻራቱ አኩሪ ገጸታዎች የተሞሉ ነበሩ።። ከነዚህ ገጸታዎች በቅድሚያ የሚጠቀሰው ርህራሄያቸው ነው።። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የርህራሄን ጠባይ በባልደረቦቻቸው ልቦች ጠለቅ አድርገው ነበር የተከሉት።። ይህንም

ከሚከተለው አጭር ታሪክ እንገነዘባለን። ከእለታት አንድ ቀን (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ሰይዲና ዑመር ኢብን አልኸጣብ ከልጆቻቸው አንደኛውን ከጭናቸው ላይ አስቀምጠው ሲስሙት ዑይይና ኢብን ሒስን የተባለ ሰው አያቸው። በተግባራቸው ተደንቆ እርሰዎ የምእምናን መሪ ሆነው ሳለ ልጅ ትስማላሁን? እኔ የምእምናን መሪ ብሆን ኖሮ አንዱንም ልጄን ባልሳምኩ ነበር ሲል ተናገረ። ያን ጊዜ (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አላህ (ዐ.ወ.) ከልብህ እዝነትን አስወግዶ ከሆነ እኔ ምን ላደርግልህ እችላለሁ? አላህ ከባሮቹ የሚያዝነውኮ አዛኞች ለሆኑት ነው፣ አሉ።።

ሰይዲና ዑመር በዚህ ተግባራቸው ከነብያቸን (ሶ.ዐ.ወ.) የተማሩትን በተግባር እያሳዩ ነበር። የዚህ ዓይነት አቋም ከነብያቸን (ሶ.ዐ.ወ.) እና አል አቅረዕ ኢብን ሓቢስ መካከልም ተከሰቷል። ነብያቸን (ሶ.ዐ.ወ.) አል አቅረዕ በአለበት (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) የዓሊ ለጅ የሆኑትን ሐሰንን ሳሙ።። ያን ጊዜም። እሱ በተግባራቸው ተገርሞ እኔ አስር ልጆች አሉኝ አንድም ቀን አንዳቸውንም ስሜ አላውቅም አለ። የአላህ መልክተኛም ላፍታ ተመለከቱትና (የማያዝን አይታዘንለትም) አሉ።።

የነብያቸን ባልደረቦች ምህረት በማድረግና በመቻቻልም አርአያነት ያለቸው ተግባራት ነበሯቸው። በዚህ መስክ ከታዩ የላቁ ገጽታዎች በመጀመሪያ የሚጠቀሰው ሰይዲና አቡ በከር አሲዲቅ ለሚሰጡክ ኢብን ኡሳሳ ያደረጉት ምህረት ነው። አቡ በከር አሲዲቅ ድሃ ስለሆነና ስለዝምድናውም ለሚሰጡክ ቀለብ ይሰፍሩለት ነበር። ሚሰጡክ «በኢፍክ» ጊዜ ስለእናታችን ዓኢሻ ወሬ ካናፈሱ ሰዎች አንደኛው ነበር። አላህ (ሱ.ወ.) የእናታችን ዓኢሻ ነጻነት ያዘሉ አንቀጾች ካወረደ በኋላ አቡ በከር ለሚሰጡክ ይሰፍሩ የነበረውን ቀለብ ለማቆም አሰቡ። በዚያን ጊዜ አላህ (ሱ.ወ.) የምትከተለውን አንቀጽ አወረደ፡

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أَوْلِيَ الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ
وَالْأَجْيِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ رَحِيمٌ

ትርጉሙም (ከእናንተም የቸሮታና የክብረት ባለቤቶች የኾኑት ለቅርብ ዘመዶችና ለድኾች በአላህም መንገድ ለተሰደዱ ሰዎች ላይሰጡ አይማሉ።። ይቅርታም ያድርጉ። (ጥፋተኞቹን) ይለፉም።። አላህ ለእናንተ ሊምር አትወዱምን አላህም መሐሪ አዛኝ ነው።።) ማለት ነው።።

በዚያን ጊዜ (ክርሳቸው አላህ ይውደድና) አቡ በከር አሲዲቅ ብአላህ ይሁንብኝ እኔ አላህ ምህረት እንዲያደርግለኝ እወዳለሁ። አሉና የሚስጦሕን ቀለብ መስፈራቸውን ቀጠሉ። በአላህ ይሁንብኝ እድሜ ልኬን አላቋርጥም አሉ።

ከባልደረቦች ሕይወት አኩሪ ገጸታ ሌላው ደግሞ የነበራቸው ከፍተኛ ወኔና በመልካም ሥራ ያደረጉት የነበረው መሸቀዳደም ነው። ባልደረቦች ጠንከራ ወኔን በመልካም ሥራ መሸቀዳደምንና ከነገሮችም ከፍተኛ የሆነውን መፈለግን ከነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ተምረዋል። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (... አላህን በምትለምኑ ጊዜ ፊርደውስን ለምኑት። ፊርደውስ ማለት የጀነት እጅግ ሰፊውና የላይኛው ክፍል ነው። ሐዲሱን የሚያወሩት - ይመስለኛል እንድህም ብለዋል። ከሱ በላይ የራሕማን ዙፋን ይገኛል ከሱም የጀነት ወንዞች ይመጫሉ።)

ከዚህም አንጻር ባልደረቦች በማንኛውም ነገር ከፍተኛውን ነበር ለማከናወን የሚንቀሳቀሱት። (ክርሳቸው አላህ ይውደድና) ሰይዲና ኡመር ኢብን አልኸጣብ እንድህ ይላሉ፡ ከአለታት አንድ ቀን ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) መጽዋት እንድንሰጥ አዘዙን። በጋጣሚ በዚያን ወቅት ዳጎስ ያለ ገንዘብ ነበረኝ። እኔም ዛሬ አቡ በከርን እቀድመዋለሁ። አንድ ቀን እንኳን ልቅደመውንጂ ብዬ አሰበኩኝ። ከንብረቴ ግማሹን ይገዜ ሄድኩኝ። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ለቤተ ሰብህ ምን ያህል አስቀረተህለቻዋል? ሲሉ ጠየቁኝ። እኔም ይህ ያመጣሁት ያህል አስቀርቻለቸዋለሁ አልኩኝ። ኡመር በመቀጠል እንድህ አሉ፡ በዚያን ቀን አቡበከር ንብረታቸውን ሁሉ ይዘው መጡ። ነብያችንም (ሶ.ዐ.ወ.) ለቤተሰብህ ምን ተውከላቸው? ሲሉ ጠየቋቸው። አላህንና መልክተኛውን ትቸላቸዋለሁ አሉ። እኔም አቡበከር ሆየ! ከዛሬ ጀምሮ አድሜ ልኬን በምንም ነገር ልቀድምህ አልሞክርም አልኩኝ።

(ክርሳቸው አላህ ይደድና) ካዕብ አልአስለሚይ የተባሉት ባልደረባ ደግሞ የሚከተለውን ተርከዋል፡ እኔ በአንድ ወቅት ከአላህ መልክተኛ ጋር አድር ነበር። የወዱ ውሃና ሌሎችም የሚያስፈልጉ ነገሮችን አቀረብኩላቸው። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) የምትፈልገውን ነገር ጠይቀኝ አሉኝ። እኔም በጀነት የርሰዎ አብሮ ኗሪ መሆንን እፈልጋለሁ አልኳቸው። እሳቸውም (ሌላ ነገር መጠየቅ አትችልም) አሉኝ እኔም ይህን ብቻ ነው የምፈልገው አልኳቸው። (እንገዳውስ ሱጁድን በማብዛት እገዘኝ) አሉኝ።

ሌላው የባልደረቦች አኩሪ ገጸታ ደግሞ ሰዎችን ከራስ ማስቀደማቸውና ጥብቅነታቸው ነበር። ባልደረቦች ሌሎችን ከራስ በማስቀደም ይታወቁ ነበር። : (ክርሳቸው አላህ ይውደድና)አቡ ሁረይራህ የሚከተለውን ዘግበዋል፡

አንድ ቀን አንድ ሰውዬ ወደነብያችን ሄደና ያላህ መልክተኛ ሆይ! ከፍኛ ጉዳት ደርሶብኛል አለ። ያን ጊዜ ነብያችን ወደሚስቶቻቸው መልክት ላኩ። ነገር ግን ከነሱ ዘንድ ምንም ነገር አልተገኘም። ያን ጊዜም ነብያችን (ዛሬን የሚያሳድረውና አላህ ምህረት የሚያደርግለት ሰው የለምን?) ሲሉ ጠየቁ። ከአንሷሮች አንድ ሰው ቆመና የአላህ መልክተኛ ሆይ! እኔ አሳድረዋለሁ አለ። ፡ ወደሚስቱም በሄደ ጊዜ ይህውና ይህ የአላህ መልተኛ እንግዳ ነው መንም ነገር መቆጠብ እንዳትሰቢ አላት። እሷም በአላህ ይሁንብኝ የሀፃናቶች ምግብ እንጂ ሌላ ነገር የለም አለች። እሱም ልጆቹ እራት በሚጠይቁ ጊዜ አስተኛቸውና ነይ መብራቱንም አጥፊ ዛሬ ሆዳችንን እነጠፍ አላት። እሷም እንደተባለችው አደረገች። ያ ሰውየም ማለዳ ወደነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) በመጣ ጊዜ (አላህ በእገሌና በእገሊት ተግባር ተገረመ) አሉ። ያን ጊዜ እንድህ የምተለዋ አንቀጽ ወረደች።

وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ .

ትርጉሙም (በእነርሱ ላይ ችግር ቢኖርባቸውም በነፍሶቻቸው ላይ ሌላውን ይመርጣሉ።) ማለት ነው።

አንሷሮች የነበሩበትን ሌላን ከራስ ማስቀደምና ሙሃጂሮች የታነጹበትን ራስ አክባሪነትን ሲገልጹ (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ከአንሷሮች ወገን የነበሩት ሰዕድ ኢብን አልረቢዕ የተባሉት ባልደረባ እንድህ ብለዋል። ከሙሃጂሮች ወገን ለሆኑት አብደራሕማን ኢብን ዓውፍ ገንዘቤን ለማካፈል ሀሳብ ባቀረብኩበት ወቅት በከፍተኛ ክብር ገንዘብህን አላህ ይባርክልህ ገበያችሁን አሳየኝ አሉ። ነገደውና ከፍተኛ ጥረት አድርገው ከመዲና ከበርቴዎች በመጀመሪያ ከሚጠቀሱት አንደኛው ሆነ።

ሌላው የባልደረቦች አኩሪ ገጽታ ወደእውነት ተመላሽነታቸው ነበር። የነብያችን ባልደረቦች እውነትን ከፍ ለማድረግ ከፍተኛ ጥረት ያደርጉ ነበር። ከሱም ካጋደሉ ወደሱ ለመመለስ ምንም ዓይነት ትእቢት አያግዳቸውም ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አቡ መስዑድ የተሰኙት አንሷራዊ ባልደረባ የሚከተለውን አውርተዋል። እኔ አንድ ቀን አገልጋዬን እየመታሁ ሳለ ከኋላ (አቡ መስዑድ ሆይ! አንተ እሱን ከማሸነፍ የበለጠ አላህ አንተን የሚያሸንፍ መሆኑን እወቅ) የሚል ደምጽ ሰማሁ። ዘር ስል የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ናቸው። እኔም ወዳውኑ እሱን ለአላህ ስል ነፃ ብየዋለሁ አልሁኝ። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) (አንተ አንድህ ባታደርግ ኖሮ እሳት በገረፍቸህ ወይም በነካችህ ነበር) አሉኝ።

ቃልና አደራን ማክበር ሌላው የባልደረቦች እኩሪ ገጽታ ነበር። ነብያችን በባልደረቦቻቸው መንፈስ ቃልና አደራ ማክበርን አስርጸዋል። እሱንም አጥብቀው እንዲይዙ ይመክሯቸው ነበር። ይህን ጉዳይ አጉልቶ የሚያሳየው የሰይዲና ሙዓዊያና የሩም ቃል ኪዳን ሁኔታ ነው። ሰይዲና ሙዓዊያ ከሩሞች ጋር ቃል ተጋብተው በነበረበት ወቅት የቃል ኪዳን ጊዜ እንዳለቀ በደንገት ሊወሯቸው አሰቡ። በሩሞች ደንበር እንደደረሱም አንድ የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረባ ከኋላ አላህ ታላቅ ነው አላህ ታላቅ ነው ቃልን ማክበር እንጂ ክዳትን ምን አመጣው የሚል ዐረፍተ ነገር ተናገሩ። ሙዓዊያም አትኩረው ሲመለከቱ (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ዓምር ኢብን ዓብሳህ ናቸው። ሙዓዊያም አስጠሯቸውና ስለሁኔታው ጠየቋቸው። እሳቸውም እኔ የአላህ መልክተኛ (ሶ.ዐ.ወ.) (ከሰዎችና ከሱ መካከል ቃል ኪዳን ያለበት ሰው ጊዜው አስከሚያልቅ ወይም በቀጥታ ወደነሱ ቃል ኪዳንን አስከሚመልስ ደረስ ቁጥሩን አያጥብቅ ወይም አይፍታ) ሲሉ ሰምቻለሁ አሉ። በዚያን ጊዜም ሙዓዊያ ከዚያ ከሀሳባቸው ተመለሱ።

ይህን ቃሌን ተናገርኩኝ ለኔና ለናንተም ከአላህ ዘንድ ምህረት አለምናለሁ።

* * *

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በስዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች

(ከርሳቸው አላህ ይውደድና) የነብያችን ባልደረቦች ይህችን ዓለም በሃይማኖት በማልማት ረገድ መልካም አርአያ ነበሩ። ከነሱ ለያንዳንዳቸው በግሉ የሚያከናውነው ሥራ ነበረው። ያን ሥራ ታዲያ በጥራትና በጥንቃቄ ይፈጽመው ነበር። ከነሱ መካከል ነጋዴ፣ የጦር መሪ፣ የሃይምናኖት ሊቅና ሌሎችም ይካተቱ ነበር። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንደህ ይላሉ፡ (ከህዝቦቼ ለህዝቦቼ እጅጉን አዛኙ አቡ በክር ነው። በአላህ ሃይማኖት ጠንከራው ደግሞ ዑመር ነው። በዓይናፋርነት ጥልቁም ዑስማን ነው። የተፈቀዱና እርም የሆኑን ነገሮች ጠንቅቆ የሚያወቀውም ሙዓዝ ኢብን ጀበል ነው። የአላህን መጽሐፍ ደንቡን ጠብቆ የሚያነበው ደግሞ ኡባይ ነው። በውርስ ዘርፍ ጥልቅ እውቀት ያለው ዘይድ ኢብን ሳቢት ነው። ለሁሉም ህዝብ

አንድ ታማኝ ሰው አላቸው። የዚህ ህዝብ ታማኝ አቡ ዑብይዳ ኢብን አልጀራሕ ናቸው።)

የባልደረቦች መልካም ሥራዎች ደጋግ ፍሬዎች ነበሯቸው። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ባልደረቦቻቸውን አጣርተው በሚሰሩት ሥራቸው በማክበር ያነሷቸው ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ዑስማን አብን ዓፋን በተቡክ ጦርነት ዝግጁት ጊዜ አንድ ሺህ ዲናር አምጥተው በነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ጭን ላይ ዘረገፉት። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) (ከዛሬ በኋላ ዑስማንን የሚሠራው ማንኛውም ሥራ ፈጽሞ ሊጎዳው አይችልም) አሉ።

ሌላው የባልደረቦች አኩሪ ገጽታ ደግሞ የተፈቀዱን ነገሮች በማጣራትና አላህ (ዐ.ወ.) እንደሚቆጣጠራቸው ጠንቅቀው ማወቃቸው ነበር። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ከአለታት አንድ ቀን አገልጋያቸው ፈረስ እንዲገዛ ላኩት። አገልጋዩም በሦስት መቶ ድርሃም አንድ ፈረስ ተስማምቶ ሰዉዬውን ገንዘቡን እንደቀበል ይዘት መጣ። ጀሪርም ፈረሱን አዩና ፈረስህ ከሦስት መቶ ድርሃም በላይ ያወጣል አሉና በአራት መቶ ድርሃም ትሸጠዋለህ? ሲሉ ጠየቁት እሱም ይህ እንግድህ ያንተ ፈንታ ነው አለ። አንደገናም ፈረስህ ከዚያ በላይ ያወጣል በአምስት መቶ ድርሃም ትሸጠዋለህ? በማለት ጠየቁት፡ ፡ በዚህ መልኩ እየጨመሩ ሰምንት መቶ ድርሃም አድርሰው በሱ ገዙት። ለምን እንደህ አደረገህ ብለው ሰዎች ቢጠይቋቸው እኔ ለሁሉም ሙስሊሞች ምክርን በመለገስ ለአላህ መልክተኛ ቃል ገብቻለሁና ነው አሉ፡ ፡

ሁሉም የነብያችን ባልደረቦች ያለባቸውን ግዴታዎች ያውቁና ይፈጽሙ ነበር ወሰናቸውንም በምንም መልኩ አይተላለፉም ነበር። አቡ በክር አሲዲቅ አንድ ወቅት ዑመር አብንል ኸጣብን ጠቅላይ ቃዲ አድርገው ሾሙ። አንድም ሰው ክስ ይዞ ሳይመጣ ሙሉ ዓመት አለፈ። ያን ጊዜ ዑመር ከቃዲነት ሥራ እንዲያነሷቸው ለአቡ በክር ጠየቁ። አቡበክርም የቃዲነት ሥራ አድካሚ ስለሆነ ነው። ከሥራው መነሳት የፈለግህው? በማለት ጠየቋቸው። ዑመርም አይደለም የአላህ መልክተኛ ኸሊፋ ሆይ! ነገር ግን እኔ ሁሉም አባላቱ ያለውን ሙብቱን አውቆ ከዚያ በላይ የማይጠይቅ እንደሁም ያለበትን ግዴታ አውቆ የሚፈጽም በሆነ ህብረተሰብ መካከል የማላስፈልግ በመሆኔ ነው አሉና፡ ከነሱ ለያንዳንዳቸው ለራሱ የሚወደውን ለወንድሙ የሚወድ፣ አንዳቸው ሲሰውር የሚፈለጉት፣ በተማመም ጊዜ የሚጠይቁት፣ በደሀየም ጊዜ የሚያግዙት፣ እርዳታ በሚያስፈልገውም ጊዜ የሚረዱት፣ መከራ በደረሰበትም ጊዜ የሚያጽናኑት እንደሁም

ሃይማኖታቸው ምክርን መለገስ፣ ጠባያቸውም በመልካም ማዘዝና ከመጥፎ መከልከል በመሆኑ በምን ይነታረካሉ በምንስ ይካሳሉ አሉ።

እኛ ሁላችንም በአሁኑ ወቅት ወደነብያችን ባልደረብኸን መልካም ጠባይ መመለስ እጅጉን ያስፈልገናል። የእዝነት፣ የመቻቻል፣ የሰብእነትና የሰላም ሃይማኖት የሆነውን የእስልምና ሃይማኖት ትክክለኛ ባሕርይን የማጉላት ሀላፊነትም አለብን።

ጌታችን ሆይ! አገራችንና ህዝባችን ጠብቅልን ሀገራችን የሲሳይና የቸርነት አገር አድርግልን አሜን።